

EKSAMEN KJ1042 TERMODYNAMIKK GRUNNKURS 2012

Lørdag 19. mai 2012 Tid: 9.00-13.00

Faglig kontakt på eksamen: Prof. Signe Kjelstrup, Mobiltlf. 91897 079

Hjelpemidler: Typegodkjent lommekalkulator med tomt minne.

Aylward og Findlay: SI Chemical Data, Rothmans tabeller

Delspørsmål veies likt.

OPPGAVE 1.

Joule-Thomson koeffisienten for en gass som strømmer i et rør er definert som

$$\mu = \left(\frac{\partial T}{\partial p} \right)_H$$

a) Beskriv et forsøk som kan brukes til å bestemme denne koeffisienten.

b) Ved 300 K og 24 atm er Joule-Thomson koeffisienten for luft $0,173 \text{ K atm}^{-1}$. Hva blir sluttemperatur for luft som gjennomgår en ekspansjon der starttilstanden er 50,00 atm og 300 K og sluttrykket er 1,00 atm.?

OPPGAVE 2.

Damptrykkene av to rene væsker (1 og 2) er 360 og 214 torr ved 40 °C. Væskene blandes ved 40 °C og konstant trykk. Sammensetning av væsken uttrykkes ved molbrøken x der $x = x_1 = n_1/(n_1+n_2)$, og $x_2 = 1 - x$ .Kjemisk potensial for komponentene $i = 1$ og 2 er

$$\mu_i = \mu_i^* + RT \ln x_i \gamma_i$$

Her er μ_i^* kjemisk potensial i standardtilstand som er ren mettet damp, mens γ_1 og γ_2 er aktivitetskoeffisienter. Avvik fra ideell blanding beskrives av følgende uttrykk:

$$RT \ln \gamma_1 = A_1(1-x)^2 \quad RT \ln \gamma_2 = A_2x^2$$

Konstantene A_1 og A_2 er uavhengige av temperatur og sammensetning.a) Bruk Gibbs-Duhems ligning og vis at konstantene må ha samme verdi $A_1 = A_2 = A_0$ .b) Bruk resultatet fra a) og finn uttrykk for endringene i Gibbs energi ΔG og i entropi ΔS ved blandprosessen når n_1 mol komponent 1 og n_2 mol komponent 2 blandes ved konstant temperatur og trykk. Vis at varmeutviklingen (ΔH) er proporsjonal med A_0 . Hint: Bruk sammenhengen $dG = -SdT + Vdp$.

c) For en ekvimolar blanding ved 40 °C er damptrykkene av komponent 1 og 2 over blandingen lik $p_1 = 204$ torr og $p_2 = 121$ torr. Bruk $A_1 = A_2 = A_o$ og beregn verdien av konstanten A_o .

d) Beregn verdien av konstanten i Henrys lov for hver av komponentene 1 og 2. Bruk $A_o = 1,0$ kJ/mol hvis du ikke fant svaret i c). Skisser damptrykkkurvene for p_1 og p_2 med x som variabel.

OPPGAVE 3.

I denne oppgaven skal vi anta at aktivitetskoeffisienten til HCl i oppløsning er 1 ved alle konsentrasjoner som er brukt i oppgaven. Temperaturen er 298 K.

a) Start med termodynamikkens første lov og utled Nernst ligning for den elektromotoriske kraften, E , av en elektrokjemisk celle:

$$\Delta G = -zFE$$

Her er z antall ladninger som overføres når cellereaksjonen har Gibbs energi ΔG . Faradays konstant er F .

b) Gi cellereaksjonen og beregn E_1 for cellen

c) Gi cellereaksjonen og beregn E_2 for konsentrasjonscellen:

Transporttallet til proton er 0.82.

d) Finn et uttrykk for E_3 for cellen under fra E_1 og E_2 :

